

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 florini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
1 galben cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu întregu.
Se abonédia la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectorii.

Nr. 11.

Brasiovu 1 Iunie 1875.

Anulu VIII.

Sumariu: Estrasu dein dioariulu vietii mele dela 15 Martie 1848 pana la 18 Ianuarie 1849. (Urmare). — Adaoase si rectificari la istori'a regimentului alu II lea confiniariu dein Transilvani'a. (Urmare). — Istoriór'a unei critice. — Procesu verbale.

Estrasu dein dioariulu vietii mele dela 15 Martie 1848 pana la 18 Ianuarie 1849.

(Urmare.)

VII. Denumirea mea de ajutoriu „adlatus“ administra- torului militariu in comitatulu cetatii de Balta.

Terminandu acestea totu in 23 Noem. pre la 9½ óre a. m., 'mi a venitu de urgentia oficiósa incunoscintiarea dela comit. nationale cu d. 19 Noem. Nr. 388, cá eu sum denumitu de cátra comand. grlu. cu decretulu din 17 Noem. de sub Nrii 4543, 4575, 4576 si 4607 la comitatulu cetatiei de Balta de ajutoriu pe partea romanilor („adlatus“ administratorului militariu Carolu Comendo, capitanu in pensiune; fiindu si pe partea sasiloru in acésta calitate despusu Stefanu Ludvigu Roth pastorulu evangelicu dein Mosn'a. 46)

Acésta inalta dispositiune 'mi a apasatu anim'a fôrte, si cugetandu la chiamarea mea cea preotiésca, la respunderea pentru gard'a-nat. si la acésta deregatoria noua, prea apasatóre si cu cea mai grea respundere impreunata, m'amu infioratu; inse din nou m'amu intaritu din comitiv'a comitetului, carea se conchide cu urmatórele cuvinte: „comitetulu convinsu cá acestu oficiu nu se póte incredintiá in mani mai demne, sperédia . . . cá vei desfasiurá acea activitate, prin carea se meritedi increderea ce in. grlu comando a avutu in persón'a D. Tale, si se justificedi asteptarea comitetului de a representá natiunea romana cu demnitate, si de a'i apará drepturile si interesele cu barbatia.“

Eu despre denumirea mea acést'a — amu sciutu pe cale privata inca in 19 Noem., de ací indata amu si respunsu comitetului, cá multimescu de acésta sarcina, si rogu cá se tréca dela mine pocalulu acél'a.

Inse de acolo in 22 Noem. mi s'a respunsu: cá in com. grlu cauta pre barbatulu necesariu in aceste cercustari-estradordinari, ori in ce statu; déca dara voiescu a remané fidelu Imperatului, se primescu sarcin'a impusa; altu-cumu se me dechiaru cá cu cine tienu, cu imperatulu séu cu rebelli.“

Ce amu alesu — e din celea preinsemnate cunoscutu.

Asia amu scrisu comitetului, cá cu administra-

torulu Comendo fiindu vecinu cu mine, ne amu intiesu, cá dupa ce pretoriulu (cas'a municipala) in S. Martinu (Dicsó Sz. Marton) e depredatu de rebelli, se sustérna cerere la comand. generalu, cá pretoriulu provisorie se fia stramutatu la cetatea de Balta.

Éra pentru celea 13 sate din vecinatatea Elisabetopolei, numite sasesci, cari suntu: Czikmantor. Domald, Fúletelke, Hétúr, Iovedics, Kund, Magyaros, S. Nadcsiu, S. Urményes, S. Sz. Ivány, S. Sz. Laszló, Széna-Verós si Zagor*), amu notificatu, cá acumu e prea tardiu de a controlá pe Pop'a Roth, fiindu-cá acést'a si-a terminatu operatulu, si l'a susternutu la locurile mai inalte, precumu documentédia scrisórea lui cu datu Ibasfaleu 22 Noem. Nr. 63, catra mine indreptata sub z), cá respunsu la scrisórea mea din 21 Noem. in carea ilu întrebu, déca i a sositu séu nu, decretulu de denumire „adlatus“ admin. comit. cetatii de Balta? — Si de odata amu proieptatu comitetului, cá de cum-va pana acum s'a si decretatu incorporarea acelor'a cu sc. Mediasiuului, in casulu acést'a, fiindu-cá mai suntu alte 7 sate care se tienu de comitatulu cetatii de Balta, si anume: Nagy si Kis-Bun, O. Andrásfalva, O. Hidegkut, O. Zsakord, Saard, si Pipe**), cari prin presupus'a incorporare a prenumiteloru sate, se afla isolate cu totulu de celualaltu corpu alu comitatului, si asia administratiunea acelor'a va fi grea fôrte, se binevoiésca comitetulu a midiuloef incorporarea acelor'a cu sc. Seghisiórei, cá asia se se aduca acolo in bilantia sasii cu Romanii.

Totu intru acést'a di mi s'au tranisu dela magistratulu din Mediasiu:

a Proclamatiunea (Grainulu) Mares. principe Windischgrätz cu d. Schönbrun 13 Noem. indreptata catra locuitorii Ungariei si a'i Transilvaniei, in carea notifica, cá pasiesce cu armat'a imperatésca in Ungari'a, si provóca pre popórale credintióse imperatului a'i dá mana de ajutoriu pentru debellarea rebelliloru. 47)

*) Romanesce: Cicmandru, Domaldu, Filetelnicu, Heturu (nemt. Marienburg), Idiciu, Cundu, Magiarusiu, Nadosi'a, Ormenisii, Sant-Ioan'a, Savadisla sasésca, Sinarausiu, Zagáru.

**) Boiu-mare, Boiu-micu, Andrasifalau (multu mai bene Andrieni), Fontan'a-recc, Sacasiu, Siardu, Pepea. Red.

b) Copia scrisoarei de catre comitetul din Treiscaune cu d. Sepsi Sz. György din 12 Noem. scrisa de Horvath Albert supr. jude reg. si catre comand. generalu Puchner indreptata; precum si responsulu acestuia cu d. 16 Noem. Nr. prs. 1658/2 datu catre comandantele cetatiei etc. din Brasiovu.

In acestu respunsu luminatu se espune, ca la agitatiunile lui Berzenczei si ale unoru juristi, s'a facutu adunarea nobililor la Agyagfalu, din carea s'au aprinsu revolutiunea; ca acesti fanatisati pe partea Kossuth-iana au depredatu si nimicitu mai multe de 100 sate romanesci, ca au arsu Reghinulu si au omoritu mai multi de 100 locuitori paciuiti, de ambe secse; pentru aceea poftesce supunere neconditio-nata scl. 48)

In fine, preste garda nat. a prefecturei Mediasului, la indegitarea comit. nat. amu pusu de vice-prefectu suplinitoriu in locul meu pe Nicolae Mediesianu.

Era agendele oficiului protopopescu tienendu-le eu, administratiunea parohiei Mediasului o amu concediutu popii Iuonu celui betranu din Somostelnicu, care era la mine, si in lipsa mai mare se'lu ajute parochulu din Procea mare Ambrosie Blasianu.

Si asia, dupa bun'a cointelegere avuta cu administratorulu Comendo, s'a defiptu diu'a pentru ocuparea oficiului la cetatea de Balta pe 25 Noem. (Sambata), candu, cu ajutoriulu lui Ddieu amu si pornitu la locul nouei nostre destinatiuni.

Momentu dorerosu a fostu acest'a pentru mine ca parochu, — ca me despartiu de baserica si de poporulu meu celu amatu; era ca tata-de familia, ca pentru oficiose politice me despartiu de soci'a mea insarcinata si de alti 4 prunci mici ai mei, si inca spre di insemnata de Domineca, si de lasare de dulce pentru postulu nasc. D.

VIII. Faptele primari in cetate-de Balta.

In 25 Noem. ser'a sosindu in pace cu administratorulu din preuna in cetate-de Balta, ne-amu asiediatu in Curtea Bethleniana.

In diu'a urmatore (26) amu tienutu I-a siedintia, in carea inainte de tote ne-amu constituitu in noua deregatoria, si apoi s'a decisu a se emite unu circulariu catre poporale comitatului, romani, unguri si sasi, tiparitu in limb'a fa-caruia; intru carele:

1) Se notifica tuturor, ca suntemu insarcinati cu administrarea comitatului, si asia cei credintiosi supusi a'i Maiestatei Sale, se ne cunoasca de prepusii sei, si se ne cuprinda cu cuvenit'a ascultare.

De aci se demanda totaroru:

a) Ca se respecte person'a fie caruia si chiaru a dusmanului desarmatu, se nu vatame nici averea altui'a si sub nici unu pretestu se nu o iea.

b) Ca celea luete dela altii, cu ocaziunea turburarilor din dilele trecute, se le pastredie, si se le predea la comisiunea care se va exmite.

c) Ca de aci inainte se se porte bene, ca lui

Ddieu si mai mariloru sei se fia placuti, prin urmare demni de libertatea loru.

d) Ca cei ce voru lucra in contra, se voru supune legiloru militaresci, si aspru se voru pedepsi.

2) Pentru alegerea oficialiloru de comitatu se convoca la pretoriu spre consultare, pe 4 Decemb. (Luni) tota inteliginti'a, si toti fostii oficiali, cari nu si-au vatamatu credinti'a catre In. Imperatu.

3) Ca preotii tuturoru confessiuniloru, dinpreuna cu betranii comuneloru se conscria familiile si sufletele separat, ale romaniloru, unguriloru si sasiloru.

4) Ca judii comuneloru se aduca la pretoriu cartile de dare, si de furagiu*) pana in 3 Dec. spre lamurirea acelor'a scl.

Acestu circulariu ca se ajunga mai iute la tote comunitatile comitatului, s'a tramisu in 12 parti ale aceluia.

Totu in acea siedintia, s'a despusu transportarea provisiunei de pane dela Mediasiu la M. Osiorheiu, si anume: comitetulu va transporta dela Deasiu (ung. Deegh.) pana la Osiorheiu pe 1 1/4 statiune cu 12 cr. m. c. dupa 1 vita. 49-a)

Pentru apararea pretoriului s'a cerutu unu despartimentu de militia, si altulu din gardele romanesci si sasesci.

S'au insciintiatu administratiunile vecine din Blasiu, Mediasiu si Seghisióra despre inceperea functiunei.

Si in fine s'au reportatu comand. generale, si comitetulu nationale inceputulu activitatii nostre scl. 49—b)

In 27 Noem. amu fostu cu pop'a Roth la pretoriu (municipalitate, cas'a comitatului) in S. Martinu, si cercetandu'lu cu de-a meruntulu, s'a despusu repararea celoru de reparatu, si amu adusu cu noi sigillulu comitatului spre oficiosa usuare.

Era administratorulu a tramisu prefectiloru denumiti pentru acestu comitetu o serioasa admonitiune, fiindu-ca unii s'au abatutu dela scopulu natiunei, ca se nu se imbrace in natur'a lupiloru rapitori, precum facu rebellii, ci se insiste cu tota puterea si influinti'a loru spre a impedece latirea demoralisarei politice.

Totu atunci, dupa insciintiarea primita din Blasiu dela administratorulu George Popa c. r. capitanu, si Petru Manu, ca fiindu ei mai inainte insarcinati dela comitetulu nationale cu datu 14. Noemvrie Nr. 285 cu administrarea comitatului cetatiei-de Balta; era acum fiindu noi dispusi acolo, precum cunoscu si densii din insciintiarea comitetului nationale cu datu 17 Noem. Nr. 378 indreptata catre administra. distr. Blasiului, s'a decisu a se contramanda invitatiunile facute de catre acea administratiune, pentru adunarea la Blasiu din comitatulu acest'a. 50) si a) b) c) d)

*) Terminusu militariu luat din limb'a francésca, ca si multe de alti termini; poporulu rurale (satenu) ii dicea Ilisiu dela magy. Élés, semnifica tote obiectele de nutrementu mai alesu pentru caii dela oste, adeca ceea ce se dice nutretiu, cumu fenu, ovesu, palia etc.

Comitetulu cu datu 25 Noem. Nr. 456 notifica, că a primitu cu placere raportulu despre asediarea noastră in cetate-de Balta. Apromite că va veni unulu seu doi reprezentanti ai comitetului la adunarea municipale a comitatului, prefapta pe Luni 4 Dec.; insira căti oficiali provisorii aru fi de lipsa, apoi mai dà si alte instructiuni. 51)

Asemenea tramite comitetulu in 27 Noem. Nr. 482 instructiune pentru alegerea oficialilor, 52)

IX. Unele dispozițiuni luate pentru prefectur'a Mediasului până la adunarea comitetului.

Comitetulu nationale imi tramite din 26 Noem. unu intimatu fără Nr., se'lu circulediu la tribuni si la tóte comunitatile prefecturei Mediasului:

a) Că comandantele generalu cu datu 18 l. c. Nr. 6944, a despusu, că nefindu pусci de ajunsu pentru recruti, tóte acelea pусci, cari li-au luat romani dela rebelli, se le tramita la magazinu in Sibiu, care e pusu sub ingrigirea Oberlieutenant. Böheim.

b) Că comandantele generalu cu datu 18 l. c. Nr. 4557 dechiara comitetului nationale, că inca nu e in stare se ajute pe locitorii nenorociti, depredati de catra rebelli, ci a despusu redicarea unui fondu din tacese ce se voru aduná dela orasiere rebelle, deci pana atunci spoliatii suntu recomandati la indurarea cresciniloru nedepredati, cari suntu vecini cu ei.

c) Că comandantele generalu cu datu 22 Noem. Nr. presidiale de operatiune 200, pana la pregatirea unui regulamentu definitivu pentru scularea generala, acum a defiptu urmatórele principia, care trebue se se observe strinsu si anume:

Scularea generala adunata din satele vecine in tienaturile mai amenintiate de vrajmasiu, va ocupá acelea puncte ale tienutului seu, la cari o va dispune comandantele seu militariu.

II. Că scularea generala, carea vine din tienaturi mai departate, se va impartí dupa nationalitati, si comandantele militariu va dispune din aceia dupa trebuintia, că se vina la punctele de ocupatiune $\frac{1}{2}$ seu $\frac{1}{3}$ ori a $\frac{1}{4}$ parte.

III. Deregatoriile tienuturilor, precum si comitetulu romanu dela care suntu numiti prefectii, n'au influentia asupr'a modului tacticu si strategicu alu loru; ci numai asupr'a scularei, — schimbarei in termini otariti, — asupr'a denumirei ductoriloru, a organizarei din laintru, a armatei si a provisionarei loru de plecare.

IV. De o cam data nu se facu alte schimbari, decâtu celea ce purcedu dela comandantii militari.

De aci legiunile cari s'au pusu in miscare catra Clusiu, voru primí ordinatiunile dela gener. majoru br. de Wardener; celea unite cu corpulu dela Nordu, dela V. col. Urbanu; celea din comitatele Zarandu si Unidór'a dela majorulu Riebel, la I. reg. de romani; pre lini'a Seghisiórei si a Cohalmului dela comanda cetatii Seghisiór'a; celea de pre la Ho-

morodu, si Miclosia, impreuna cu scularea generala din Tiér'a Oltului si a Barsei dela colon. br. Stutterheim si majorulu Riebel dela reg. de inf. Leiningen.

Candu voru fi cause fundate, atunci numitii comandanti nu voru pregetá a incuviintiá ori ce usurare a scularii generale, precum schimbarea, micșiorarea, seu dimitterea pre cătu va fi cu potentia, fara periclitarea binelui publicu. 53) a) — b)

Aceste tóte ordinatiuni mai inalte le-amu transmisu iute v-prefectului Mediesianu in 29 Noem. spre publicare si spre strinsa observare a loru.

Si cá intre mine si Mediasiu se fia comunicatiune regulata si iute, amu despusu: cá in tóta demarșeti'a, candu este ceva de adusu, se vina unu omu cu post'a până la Basn'a, la capitanulu gardei de acolo.

Acest'a neincetatu se aiba unu omu de indemana, carele indata se duca post'a la Boianu; éra in Boianu s'a despusu unu calaretiu la capitanulu gardei; cá ori candu va fi lipsa, diu'a si nóptea se alerge cu iutiéla potentiósa cu depesiele urginti.

Totu in 29 Noem. amu comisu v-prefectului, cá dela comisiunile de assentatiune se eru edie cati s'au assentatu la militia, si care comunitati nu si-au datu pana acum contingentulu, si aflandu-se atari, acestor'a se le demande aspru implinirea contingentului seu, si in lipsa cei insemnati la militia se fia esecutati prin gard'a locala.

Asemenea că fia care capitanu din tóta prefectur'a Mediasului până in 6 dile, se termine conscrierea nominala a gardistiloru sei, deosebindu cari-su cu pусci si pistóle, si cari-su cu lanci, dupa cum li s'au datu comisiune si instructiunea necessaria in 22 l. c.

Acést'a conscriptiune nominala se va 'induce intr'unu protocolu anumitu, facutu spre acestu scopu, si despre resultatu se va referá la comitetulu nationale.

Li se mai impune strinsu, cá se'i deprinda in arme de doue ori pe di, fiindu-cá éra e pericolulu la usia.

Cu datu 1 Dec. mi-a referatu Mediesianu, cá elu celea comisse lui si mai susu amintite, lea executatu in tocma; inse de odata arata, că protop. n. u. din Mediasiu a desmentatu pe subalternii sei preoti, cá se nu asculte de noi cei uniti, daca comitetulu nu le denumesce superiori deintre densii.

Si cá sasiu din Mediasiu cá la 50 insi, cu mai pucini grenadiri, au mersu in satulu vecinu Darlosu asupr'a romaniloru, cá acestia se estradea ce au luat dela curti, si cá i-au desarmatu, éra cu acea oca siune au rapitu dela ei totu ce au potutu, si asia incarcati s'au intorsu in Mediasiu; diu care fapta s'au atitiatu ura mare intre acesti vecini.

Despre ambele acestea evenimente intristatórie am raportatu comitetului, tramitendu si suplic'a Derloisieniloru; si amu propusu cá comitetulu nationale.

a) se esoperedie dela comesulu sas. si prin tren-

sulu dela universitatea nat. sas., cá sasii se observe pacea, si armoni'a reciproca cu romanii.

b) Cá se midiolocésca la comandantele generalu o adunare a reprezentantiloru din ambele natiuni, cari se pregatésca unu proieptu despre organizarea din laintru pe temeiuu libertatii, egalitatii, si fratietatii, càci altcum „sero medicina paratur.“*)

(Va urma)

Adaose si rectificari la istori'a regimentului alu II-lea confiniariu dein Transilvani'a.

(Urmare.)

Intr'aceea la Bai'a-mare se formà óstea de insurgenti a lui Niculae Catona, care pe Motiu Dembulu cu legiunea sa ilu respinse in padurile dela Lapusiu, indata apoi se aruncà cu tóte poterile asupra Desiului, pe care'lu si luà dela mic'a garnisóna, compusa numai dein 2 companii de granitieri recruti si de 2 companii de cordonisti adusi din Bucovin'a, comandata de colonelulu Formacher.

Acum Urban fu tramisu si in contra acelu inemicu cu trupele specificate la pag. 179 (Winterfeldzug), éra cele 2 batalióne romanesci au fostu dispuse si asta-data totu in avantgarda. Ajungèndu in apropiarea Desiului, aflaramu, padurea cea frumósá de stejariu prin care trece drumulu tiei, ocupata de inemici numerosi. Batalionulu archid. lui Carolu Ferdinandu, compusu mai totu dein romani, se formà de a drépt'a drumulu in colóna de assaltu, éra in stang'a batalionulu nostru 1 (Blascovits) si in urm'a lui alu 2-lea (Pettrizzevich) cá ajutoriu; alu 3-lea fu postatu cu cavaleria dein deraptulu tunurilor cá reserva. Dupa una lupta scurta dein tunaria si de tiraliori, batalionulu nostru se inieptà asupra colóneloru dein stang'a, éra Carolu-Ferdinandu spre cele dein drépt'a, in ordine minunata, si in lupta de baionete, aruncandu pe inemiculu de siese ori mai numerosu, ilu pusera pe fuga in disordinea cea mai selbateca.

Aici batalionulu nostru alu 3-lea (Binder cu junisiorii sei) se despartí de noi, remanendu de garnisóna in Desiu, éra compani'a lui Arsenté apucà spre Sîbau (Sibó), spre a curatí regiunea de rebelli si ale tiené urm'a. Asia la operatiunile ulterióre ale lui Urban spre Bai'a-mare au participatu dein regimentulu nostru numai bataliónele 1 et 2. Acuma Dembu alu nostru vediendu-se scapatu de periculu, isi reorganisà legiunea sa, spre a opera de nou in districtulu Ce-

tatiei-de pétra, éra pe baronulu Huszár cu cetele sale ilu nimicí.

Dupa-ce ne-amu reintorsu dein acelea regiuni la Clusiu, bataliónele nóstre 1 et 2 participara si la expeditiunea si operatiunile bellice dela Ciucea. Pe atunci, adeca in Decembre, dislocatiunea partiloru regimentului nostru a fostu acésta: Dein batal. 2, Pettrizzevich si eu, cu 2 companii la Almasiulu-mare, celelalte doue cu Peicich et Krstich', la Nadasiu. Urban cu bat. 1. (Blaskevitz) in Jimborulu mare (Nagy Zsombor in comit. Clusiuului). Arsenté la Sîbau. Batal. 3 (Binder) acuma la Surducu. Legiunea de lancieri sub locoten. Grigorie Mihailasiu la Cusdriór'a (Kozárvar in comit. Solnocu inter.) in comunicatiune cu batal. Binder; Motiu Dembulu in distr. Cetatiei-de pétra; Iosifu Peichich in Romuli; capitanulu I. Mihailasiu cu batalionulu de reserva la Macodu (distr. Nasaudu); Budurleanu la Mesterei. Rogu-ve, luati si ací chart'a si considerati acea linia lunga, ce duce dela Almasiu pana la Mesterei (Mesterháza, de càtra Moldov'a), care tóta era ocupata in lini'a prima de catra granitieri. Acea linia pentru unu singuru regimentu este enorma; de aceea elu avea lipsa de ajutoriu mare si efficace in a dou'a linia, anume pe la Desiu si la Clusiu. Tocma inse acestea doue puncte erá intarite mai pucinu, pentru-cà brigad'a a dou'a Calliani-Schurter a fostu chiamata de catra comandantele generale dela Sibiuu, in contr'a secuiloru*).

Dupa acestea se trecemu pe unu momentu acasa, in districtulu regimentului.

Locotenentele Peicich, care stá la Romuli, anuntia comandai locale, cà se astépta una incursiune a ungureniloru dein comitatulu Maramurasiu, sub comand'a lui Gavriulu Mihali, carele conduce 1 compania de ostasi regulati, câteva companii de garda nationale si alte cete armate si le apropie spre districtu. Atunci capitanulu Ioanu Mihailasiu, neastep-tandu pe Mihali pana ve intra in Transilvani'a, ii esí inainte cu batalionulu de reserva (betranii), armati cu puscii cu cremene (si acelea rele), pana la marginile comitatului, la loculu Sietref (reu descifrabile), unde se infruntà cu inemiculu, pe care dupa una batalia scurta luandu'lu pe fuga, facù mai multi captivi, ii apucà multe arme, tobe si tóta bagagi'a, cu care tóte se reintórse in triumfu**). Despre acésta afacere bellica dn. Urban in cartea sa nu atenge nimicu, de unde se pare, cà despre aceea nici la comand'a generale in Sibiuu nu va fi ajunsu nici-unu

*) Lectorii se nu'si pregete a lua dein acestu Capu IX in deaprópe consideratiune doue impregiurari, si anume cà in sensulu decretului esitu dela comand. gener. comitetulu si prefectii nu potea lua de capulu loru fara permissiune, nici o mesura, in operatiunea militaria de actiune, tactica, strategica; apoi, cà se aflá si câte una persóna eclesiastica, care pretendea delegatori politici si totu odata militari, dupa confessiuni.

Red.

*) Carii l'au insielatu reu prin supunere fictiva. Vedi inse acelea operatiuni, calamitati, neintielegeri, erori descrise parte mare in Winterfeldzug, pana voru mai esí inca si altele la lumina.

***) Aici nu este aratata diu'a acelei batalii deintre romanu cu romanu; noi inse credemu, cà ilustrulu domnu G. Mihali inca'si va fi avendu memorialele sale dein acea epoca, in care va fi insemnata si diu'a acelei batalii cu tóte amerruntele sale.

raportu; nu ne miram¹ inse nici de acésta, pentru-cà dupa invasiunea lui Bem in Transilvani'a, comunicatiunea deintre partea septemtrionale cu cea meridionale a terei se curmase mai de totu; éra dupa 11 Martiu (caderea Sibiului) trupele imperatesci se retraseră in Munteni'a cu comandanti cu totu. In testimoniile date mai tardiu capitanului Ioanu Mihailasiu stà atata, cà densulu a tienutu cu rebellii mai multe loviri iuti la Macodu si la Romuli cu rezultatu bunu, pentru care a fostu si inaintatu la rangu de maioru. Lun'a in care se facuse batali'a dein Maramurasiu, a fostu fara indoie la Decembre 1848; pentru-cà dupa reintórcerea sa dela acea operatiune Io. Mihailasiu a primitu la Macodu pe maiorulu Binder, persecutatu cu alu seu batalionu de catra insurgenti dela Surducu pana in districtu, ceea ce s'a intemplat indata dupa batali'a dela Ciucea.

Se ne întórcemu érași la teatrulu principale alu afaceriloru bellice.

Intre acestea in castrele inemiciloru inca s'au intemplat prefaceri mari. Venindu adeca Bem celu cunoscutu de comandante capabilu, in urmarea operatiuniloru bellice ale celuia, si a bataliiloru dela Ciucea, Surducu s. a. deintre 18—20 Dec. 1848, regimentulu nostru se destramà cu totulu, din cauza cà pe a dou'a linia ii lipsia ori-ce ajutoriu. Alu 3-lea batalionu (Binder) si legiunea de lancieri a lui Grigorie Mihailasiu fusera aruncati dela Surducu; batalionulu se retrase la Macodu, éra legiunea sparta si dissoluta. Arsenite se trase dela Sibau la Urban. Bem ocupà Desiulu si Clusiulu, dein cauza cà cele doue brigade destinate inainte de aceea spre ajutoriu, chiamate in alte parti, ne lipsira. Celelalte doue bataliône impreuna cu Urban separate de trup'a intréga si amenintiate dein dosu in positiunile loru. Urban cu batalionulu 1 (Blascovits) scapa p'ntre inemici in retragere maiéstra. Arsenite apara retragerea la podulu dela Jucu, pentru care Urban ii fu recunoscatoriu. Noi cu batalionulu alu 2-lea avuramu sórtea cea mai trista. Divisiunea detasiata la Nadasiu ajunge in ultimele momente la Clusiu si se alatura la ariergard'a generariului Wardener, éra celelalte doue companii cu comandantele batalionului capitanu Petrizzevich si cu locotenentele adjutantu Franciscu Mihailasiu au trebuitu se capituledie de inaintea trupeloru lui Bem la comun'a Baciu, de unde amu fostu dñsi in captivitate la Oradea, la Carei si la Giula. Eu apoi de acolo m'am rantionatu*) numai singuru, si dupa intrarea rusiloru am ajunsu cá voluntariu la corpulu generariului Rüdiger, unde avuiu ocaziune a vedé capitulatiunea generariului Görgei la Sîri'a (Világos). De acolo am trecut la gener. Schlick, care batea Aradulu aparatu de Damjanich. De aici ajunseiu la Temisiór'a sub comand'a lui Haynau. Cu

*) Terminu militariu. rançonner; de unde nemt. rantioniren, a scapà prin plata de bani, a se rescumpará. In franc. mai are si alte acceptiuni.

mine impreuna cadiusera in captivitate pe langa susu numitulu capitanu toti oficiarii dela cele doue companii, afara de locot. Vladu, care comandandu ariergard'a, isi sparse drumu si scapà prin munti la Urban in Bucovin'a.

Urban s'a retrasu neincetatu dela Jucu peste Campia la Lechinti'a si de acolo spre Bistritia, inse numai cu 1 batalionu (Blascovits) si cu compani'a lui Arsenite redusa tare la numeru prin atatea suferintie, éra nu cu 2 bataliône, precumu se dice in Winterfeldzug pag. 203*). In acea retragere se intemplà un'a lovire cerbicósa la podulu dela Borgau, unde cadiu locotenentele primariu. Pampert, comandantele artileriei. Lovirea dela Tihutia o sustienù ariergard'a, adeca compani'a lui Arsenite, totu asia si cea dela Dorna dein Bucovin'a (Winterfeldzug p. 204).

Batalionulu de reserva comandatu de capitanulu Ioanu Mihailasiu, (éra nu glóte de locuitori armati, cumu se dice in citat'a carte), si batalionulu alu 3-lea (Binder) avura a sustiené batalia fórté ferbente, ceea ce recunósce insusi Urban in testimoniulu datu numitulu capitanu Mihailasiu. Acelea bataliône sciá in acelea momente pentru ce se batu si ce au se pérda ei si familiile lor; de aceea si tienura in locu tóta óstea inemica dela 10 óre dem. pana la 4 dupa am. Ce folosu inse, cà tunuletiile lor le aprendea si aici totu cu éscá; éra cavaleria in acésta parte nu era de locu. Asia candu s'a rapeditu asupra romaniloru tóta calarimea lui Bem, au spartu p'ntre ambele bataliône, si totusi ele nici-decumu nu s'au dissolvitu (nu s'au defacutu), precumu se dice in aceeași carte la pag. 203 et 271 dupa informatiuni cu totulu false, luate precumu se crede, in Sibiu dela capitanulu Binder, nascutu dein Rupea. Adeverulu in casulu acesta stà cu totulu altu-mentrea.

Urban adeca fu atacatu de Bem pe drumulu paralellu dela Borgau cu tóta poterea, de aceea lui ii cautá se se retraga de acolo pana a nu ajunge si Binder cu batalionulu seu la locul bataliei. Atunci Binder ruptu de catra Urban prin inaintarea lui Bem, se vediù necessitatu a si cautá si elu scapare cu ai sei in Bucovin'a prin muntii comunei Lesiu (distr. Nasandului, nu Leves); éra batalionulu de reserva fu aruncatu spre regiunea septemtrionale in munti. Numai locotenentele Iosifu Georgitia cadiu in captivitate cu a sa sectiune (Zug). Ómenii nu mancasera doue dile, si s'au dusu prin comune numai cá se si ia cate ceva de mancare, dupa aceea isi vediura érași de drumu. Inimicii dupa ce ocupara districtulu, au cautatu cu tóta rigórea dupa arme, n'au aflatu inse nici-una, pentru cà ostasii granitarii le luasera

*) Acésta contradicere ni s'ar pareá cà se póte inpacá considerandu cà Urban numera cu adeveratu, intre trupele cu care a scapatu in Bucovin'a, si 2 bataliône de granitarii, adaoge inse in parentese: (4 companii); in fine arata numerulu totale alu micei sale trupe de 1680 pedestrime, 125 calarime si 7 tunuri.

cu senesi in munti. Acésta se mai adeverí inca si prin impregiurarea, cá pre candu Urban facù incursiunea cu 1 luna mai tardiu (5—6 Februaru) dein Bucovin'a in districtulu Nasaulului pana la Morasieni, toti fetiorii respanditi, adunati de nou prin locot. primariu Dietz si locot. Mihailasiu se presentara la Urban. De altu-mentrea petrecerea in munti inea era impreunata cu pericole, pentru-cà pe capelele comandantiloru de lancheri Motiu Dembulu si Mihailasiu se pusesse pretiu.

Asia au decursu lucrurile in regimentu de pe la finea lui Decembre pana in Februaru, éra nu precumu s'au descrisu in Winterfeldzug la paginile respective.

Dupa acelea evenimente, dislocatiunea si starea regimentului nostru in Ianuariu 1849 ni se presenta asia :

4 companii dein batalionulu lui L. Popu pe trecea in captivitate pe la Dobritienu.

2 companii dein alu douilea batalionu inpreuna cu comandantele, in captivitate la Oradea mare.

2 companii la Banulu Croatiei.

2 companii dein alu 2 lea batalionu la baron.

Puchner.

Detasiamentulu lui Rusu in Alb'a-Iuli'a.

Alu lui Budurleanu pe la Mesterei.

Batalionulu 1 si comp. lui Arsente la Urban pe la Campu-lungu in Bucovin'a.

Batalionulu alu 3-lea de reserva retrasu in muntii limitrofi, unde s'au refugiatu si comandantii de glóte, Dembu si Mihailasiu cu tribunii lor.

Asia au statu lucrurile in Ianuariu 1849.

(Va urmá.)

Istoriór'a unei critice.

Lectorii nostrii cati urmarescu din anu in anu progressele limbei nóstre si se ocupa multu pucinu cu literatur'a, voru mai tienea minte dela an. 186³/₉, de candu dn. Titu Maiorescu aflase cu cale a supune la critica aspra scrierile romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a; anume modulu scrierei in diariile romanesci fu luatu in bajocura, cá si cumu acelea aru fi redactate de nu sciu ce straini. Pre candu se citea acelea critice in Convorbirile literarie dela Iassi, si pre candu baiatii simtiá mare placere intru applaudarea lor, romanii din Transilvani'a si Ungari'a se aflá, intocma cá si astadi, in lupt'a cea mai ferbente, de viétia si mórte, pe care o pórtá ei pentru existenti'a lor nationale, ne ajutati de nimeni pe lume.

Nici odata literatii de dincóce nu s'au laudatu pe senesi, cá aru scrie romanesc bine si frumosu; s'au intemplatu inse de nenumerate-ori contrariulu, candu adeca ei au recunoscutu, au spusu si marturisitu cu multa dorere sufletésca, cátu se simtu de nefericiti cá, constrinsi a invetia in scóle straine, a vorbi si amesteca pe fiacare di cate doue si trei limbi straine, isi corrumpu limb'a propria, precumu o vedemu de ex. corrupta in foile umoristice si satirice, séu intru incercarile acelor junisori, carii nascuti si educati in orasie

locuite de limbi straine, instruiti in scóle straine, in etate de 17—18 ani ajungu sermanii in societati curatu romanesci, dau preste carti si diarie romanesci, si asia se apuca se'si invetie limb'a materna. Óre inse intre acestea impregiurari faneste intru tóta puterea cuventului, meritamu noi cá se fimu luati in bataia de jocu, se fimu tractati cá obiectu alu derisiunei publicului romanescu din Romani'a?

Ci bine, fia si asia, se suferimu; numai limb'a si literatur'a nóstra se faca progresse sanetóse si durabili. De aceea betranii citindu acelea critice in Convorbiri, disera cu fericitulu Neofitu, fostu mitropolitu alu Ungrovlachiei: „Lasati se le tréca furi'a teneretieloru, cá'si voru veni ei in fire.“ Celu care cauta la soldatii luptatori, nu câte taiaturi si puscaturi pórtá pe corpulu lor, ci care cumu si-a facutu toalet'a, care cumu stá pe calu, acela nu a cugetatu nici-odata se faca critica seriósa, ci numai s'a jocat cu ea. Au fostu fórte rare acelea epoce, in care romaniloru transilvani si ungureni li s'a permis a sta de limba si a o cultiva in pace.

Cu tóte acestea, criticele acelea se publicara in anulu trecut si in editiune separata, si se aruncara de nou in publicu. Acuma nu mai era vorb'a de furi'a teneretieloru. Dein acea di betranii nostrii de aici, isi disera: „Ar fi bene, cá asia numit'a scóla dela Iassi, scol'a nouei directiuni, se'si mature mai antaiu de inaintea usiei sale.“ Intru adeveru cá „Convorbirile literarie au publicatu pana in a. 1874 pe langa lucruri scrise bine, multe scrise numai cá de exercitiu, cá de pensum, si érași altele, mai alesu traduceri de acelea, in care nu ai ce critica mai nimicu, pentru cá nu merita. La de acestea se pare cá facù allusiune si dn. Vas. Alexandri in epistol'a sa cátra dn. G. Sionu candu ii scrise: „Intr'unu tempu cá acesta de publicatii si traduceri absurde.“

In Nr. 15 elu Transilvaniei dein a. 1874 ne-amu fostu permis si noi a face unele observatiuni asupra mai multoru traductiuni publicate in Bucuresci, unele de cátra privati, altele sub auspiciile Mariei Sale Dómniei. Cu acea recensiuone nu amu voitu altu-ceva, decátu numai se damu critici-loru nostrii a pricepe, cá chiaru si in Romani'a cea fericita potu aparea pe langa traductiuni bune, multe si „absurde,“ precumu le numesce Alexandri. Intre altii amu aflatu, cá in generatiunea ce ne succede, dn. B. V. Vermont, administratoriulu diariului Pressa dein Bucuresci, este unulu deintre acei traducatori, carii se adopera a petrunde natur'a ambelor limbi cu care se ocupa, cá densulu cauta cu mare grija idiotismii, frasele, proverbiele proprie limbei romane, spre a traduce cu ele, de ex. pe cele nemtiesci, cá respecta constructiunea romana pana unde numai sufere mersulu ideiloru in originalu, mai in scurtu, cá tiene in onóre artea traducerei; cu tóte acestea, nici abaterile dsale nu i se trecura cu vederea. In acelasu tempu, luandu amana traductiunea facuta de dn. A. D. Xenopolos in Ros'a cea órba, ni-a cautatu se constatamu inferioritatea ei. Pre candu scriamu unele cá acestea in Aug. alu a tr., perduseramu cu totulu dein vedere, cá dn. Xenopolos inea este unulu deintre corifeii asia numitei scóle noue dela Iassi si colaboratoriu la Convorbirile literarie; cá-ci déca amu fi reflectatu pe atunci la impregiurarea acésta, observatiunile nóstre era se ia cu totulu alte dimensiuni, demne de unu colaboratoriu la Convorbiri. Intr'aceea preste pucinu facuramu curiós'a esperientia, cá chiaru si a-

celea observatiuni fugitive au intiepatu ambitiunea de autori si traducatori atātu de multu, in cātu indata dela Sept. a. tr. ni se curmă tramiterea Convorbirilor lit. in schimbu cu Transilvani'a, ăra la reclamarea năstra collegiale facuta in Ian. a. c. cătă redactiune, aceea nu ne află demni de nici-unu respunsu. Cu atăta inse vindict'a nu se termină, ci dn. Xenopolos aruncandu-se asupra dlui Vermont, apucă se'i sfasiia traductiunea „Patimele junelui Werther“ dela Göthe*), nu inse dupa regulele critice calme si binevoitōrie, ci in spiritu hostile, aruncandu in fația pana si originea nationale a traductoriului asia, in cātu critic'a trecu in insulta. Dara criticului i se mai intemplă si alta fatalitate, că-ci voindu se'si illustre critic'a sa cu exemple, in excessulu ambitiunei sale aluneca se scōtia si unele espressiuni, constructiuni, passage traduse cumu se cade. Dăca inse criticulu crede că acelea sunt reu traduse, facea forte bine, candu presentă lectoriloru sei traductiune mai buna. Dic Zoile melius.

„Werthers Leiden“ mai fusese tradusu in romanesce de cătă repaus. Gavriilu Munteanu, pre candu acesta era directoru la seminariulu dein Buzeu. Munteanu era unulu dein acei literati ai nostrii, carii meditēdia profundu si se decida greu că se ăsa in publicu, fia cu lucruri originali, fia cu traductiuni. Cineva n'are decātu se puna alaturea cu originalulu ambele traductiuni, a lui Munteanu si a lui Vermont, pentru că se pōta califica si mai pe siguru critic'a lui Xenopolu. Dăra si traductiunea Vermont isi are defectele sale? Se-mi produceti una singura traductiune mai alesu din limb'a cea greōia nemtiēasca, scutita de ori-ce defectu, si se vedeti, cumu traducu francesii dein acea limba, de siguru că nu asia cumu s'au tradusu multe din cele publicate in Convorbiri.

Suntu mai bine de ani douedieci, de candu noi insine ne-amu descoperitu dorirea năstra la diverse ocațiuni, că se intre odata si la noi critic'a in dreptulu seu, pentru că se potemu invetiă unii dela altii. Sciamu că suntu destui omeni cari nu suferu nici cea mai mica observatiune asupr'a modului scrierei loru, si că de l'aru află tōta republic'a literatiloru de reu, ei totu voru tienea la ceea ce au apucatu. Ne era cunoscuta si positiunea delicata in care vene si criticulu celu mai solidu, si celu mai moderatu; nici-odata inse nu amu fi crediutu, că tocma unu grecu dein cei mai bene educati si tocma dein scōl'a dela Iassi, se fia rapitu de vindicta si se uite de senesi pana la atat'a, catu se se demitta la insulte, si in locu de pen'a unui criticu, se apuce furc'a de feru.

Nr. 95—1875.

Procesu verbale,

luatu in siedinti'a ordinaria a comitetului „asociatiunei transilvane“ tienuta in 13 Maiu c. n. 1875, sub presiulu dlui vice-presiedinte Iacobi Bologna. Fiendu de facia domnii membrii: I. Hannia, P. Rosca, Const. Stezarin, Z. Boiu, I. V. Rusu, Vis. Romanu, dr. Dem. Racuciu si dr. Aur. Brote.

§ 55. Dn. cassariu presentăza conspectulu despre perceptiunile si erogatiunile cassei asociatiunei

pre tempulu dela siedinti'a comitetului din 10 Aprilie a. c. pana la siedinti'a presente.

Dein acelu conspectu resulta, că in restempulu numitu, s'au incassatu 243 fl. 86 cr. si s'au erogatu 97 fl. 50 cr. (Nr. 94, 1875).

Se ia spre scientia cu acea observatiune, că se se ia dispositiuni pentru gerarea unoru obligatiuni urbariale inca negerate.

§ 56. In nexu cu conspectulu casei de sub § 55, se raportăza in speciale, despre banii incursi la asociatiune dela siedinti'a trecuta pana la cea presente, si anume:

a) că procente obventōrie cu 1 Aprilie a. c. dupa couponii prioritatoru drumului feratu transilv. in argentu 130 fl., cari schimbandu-se in BNote, s'au incassatu 135 fl. 86 cr. (Nr. 85, 1875).

b) prin dn. protopresbiteru in Brasiovu, Ioane Petricu, s'a tramesu că legatu facutu de repausatulu dr. Nicolau Ganescu, respective că tacse restante de membru ordinariu pre 10 ani 50 fl. v. a. (Nr. 89).

c) pentru fōi'a asociatiunei au incursu 58 fl. (Nrii prot. ag. 86 si 91, 1875).

Se iau spre scientia.

§ 57. Se presentăza protocolulu siedintiei comitetului reuniunei dein Brasiovu pentru infrenarea dela beutur'a vinarsului, tienuta in 16/28 Martiu a. c., dein care protocolu resulta, că numitulu comitetu s'a ocupatu cu afacerile curente si in specie, s'au luat dispositiuni pentru procurarea de membrii in respectiv'a reuniune. (Nr. 81, 1875).

Se ia spre scientia.

§ 58. Se perlege protocolulu siedintiei subcomitetului dein despartimentulu cercuale alu Brasiovului (I) tienute in 17 Martiu a. c.

Dein amintitulu protocolu, intre alte afaceri curente resulta, că s'au luat dispositiuni, că dein budgetulu statoritu pentru despartimentulu resp. se se procure recuisite de instructiune pentru ajutorarea scōleloru serace dein acelu despartimentu, si totu-odata se comunica numele unoru membrii repausati, cumu si ale altor'a, carii nu mai voru a raspunde tacsele prescise. (Nr. 80, 1875).

Se ia spre scientia cu acea observatiune, că dn. casariu se pōrte evidentia despre membrii parte repausati, parte repasiti.

§ 59. Domnulu comerciantu dein Brasiovu I. Persioiu arata, că tacs'a de membru ordinariu, ce densulu a solvitu-o pre 1874, se afla petrecuta in registrulu comitetului pre 186 $\frac{7}{8}$; care deci, că dăca ar fi aceast'a cum-va vre-o erōre, se se rectifice; ăru dăca nu s'aru potea rectifică, se se aduca cestiunea inaintea adunarei generale spre pertractare. (Nr. 83, 1875).

Se decide a i se rescie:

cumu-că, dupa ce adunarea generale a decisu că tacsele restante se se inscria si compute dupa sirulu aniloru, pre care se afla cineva in restantia, comitetulu nu se afla impoteritu, a se poté abate

*) Bucuresci, 1875. Pretiulu 4 l. n.

dela acea decisiune a adunarei generale; totusi, dupa ce reclamari de natur'a celei indigitate au obvenitu si dein alte parti, comitetulu isi va tiené de datoria, a aduce acesta imprejurare la cunoscintia adunarei generale, spre a se supune la noua pertractare cestiunea solvirei tacselor restante, cumu si a computarei si inscrierei aceleia.

§ 60. Domnulu secretariu I. G. Baritiu tramete unu pacu cu carti daruite pe sém'a asociatiunei; arata, cà dupa ce va cautá se absenteze de acasa vre-o dóue luni, fói'a o va dá in 2 cóle si numai odata pe luna, si in fine, cere a i se asemná un'a anticipatiune pentru suportarea speselor ulterioére ale edarei fóiiei asoc. dela 150—200 fl. (Nr. 88, 1875).

Cartile daruite se predau dlui bibliotecariu spre a se inferi in registrulu bibliotecei asociatiunei. Edarea fóiiei asociatiunei odata pe luna in 2 cóle (pre tempu de vre-o 2 luni) se ia spre scientia; éru pentru suportarea speselor edarei foiei, se aseména un'a antepatiune de 150 fl. v. a.

§ 61. Tribunalulu regiu din Dev'a, comunica dispositiunea facuta pentru impartirea legatelor repausatului Lazaru Piposiu intre eredií aceluia, conformu testamentului respectivu.

Dein amintit'a dispositiune judecatorésca de dato 1 Aprilie a. c. Nr. 1504 civ. se vede, cà legatulu facutu asociatiunei sub p. 7 dein testamentulu respectivu (cu sum'a de 700 fl. in obligatiuni de statu) nu se afla petrecutu in acea dispositiune, pre numele si in folosulu asociatiunei. (Nr. 84, 1875).

Se decide: a se rogá domnulu advocatu plenipotentiatu alu asociat. dr. Lazaru Petco, ca procurandu'si informatiuni esacte dela respectivulu tribunalu, se benevoiésca a informá catu mai curendu pre acestu comitetu despre starea obiectului dein cestiune.

§ 62. Domnulu Petru Dehelianu ascultatoriu de filosofia in Gratiu, 'si submite actulu, prin carele se obliga a refundá asociatiunei imprumutulu de 100 fl. acordatu in siedinti'a trecuta, indata ce va intrá in postu salarisatu. (Nr. 87, 1875).

Se asemnéza la cass'a asociatiunei esolvirea imprumutului amintitu.

§ 63. Domnulu Iosifu Olariu docente in Do-manu (Banatu) se oferéza a dá diariile sale pre sém'a asociatiunii pre lenga un'a remuneratiune numai de 30 fl. (Nr. 91, 1875).

Se reserva, pentru de a se referá la tempulu seu in cumulo, cu alte asemenea oferte.

§ 64. Domnulu Ioanu Popu, invetiatoriu in Valcelele rele, cere a i se dá cursurile de pre anii trecuti dein fói'a asociatiunei cu pretiulu de 5 fl., dein cari pre diumatate, adeca 2 fl. 50 cr. se'i solveze indata dupa primirea rezultatului, éru ceealalta diumatate se o solveze cu 1 Aug. a. c. (Nr. 82, 1875).

Se acórda cererei respectivului invetiatoriu sub conditiunea indigitata.

§ 65. Dn. asses. consist. Zach. Boiu, in urm'a insarcinarei comitetului dein 25. Sept. 1874 relatio-

néza asupr'a opului intitlatu „Margaritarie“ de Dn. Petru Branu.

Nunitulu referente arata, cà opulu dein cestiune coprinde sententie filosofice, practice, dar' mai alesu morali, culese dein mai multi auctori classici, cum si cativa dela auctorii crescinesci dein seclii primi, traduse in romanesce in versuri astu-feliu, in catu fia care sentintia forméza pentru sene anu intregu, si se cuprinde in dóue versuri rimate. Cá adaosu urméza la capetulu scrierei si teestulu originalu latinu impreuna cu numirea auctorelui, la multe inse, — dein ce cauza nu se arata, — lipsesce numele auctorelui.

Scopulu auctorelui este, ca prin acestu tesauru de sententie, nu numai se destepte reverintia catra scriitorii classici latini, ci se si latiasca in poporulu nostru romanu, si cu deosebire in tenerime, regulele vietiei morale si preceptele salutarie ale filosofiei practice, unu scopu fórte laudabilu si demnu de recunoscintia.

Asemenea este démna de recunoscintia si silintia auctorelui de a imbracá sententiele sale in vestmentu poeticu. cà ci prin aceia, se da unu ajutoriu insemnatu memoriei cetitoriului, si sententiele se intiparescu si se tienu cu multu mai bine in minte, decatu. déca ar fi traduse numai simplu in prosa.

Catu pentru limbagiulu auctorelui, ar fi inse de doritu, cà se fia mai corectu, si formele romanesce gresite se se inlocuiésca — la o nóua editiune — prin formele corecte gramaticali.

Asemenea este de a se mai observá, ca une-ori s'a sacrificatu intielesulu celu adevveratu forme esteriori poetice, chiaru si rimei.

In fine, auctorele a trecutu cu vederea, cà versuri cá cele de sub Nr. 276 in form'a reproductiunii sale, cuprindu neadeveruri, cari in originalu nu se afla; ér' altele, cá cele de sub Nrii 368, 375, 406 nu suntu sententie, cà-ci nu cuprindu adevveruri generali, ci numai impressiuni momentane si subiective ale auctorelui.

Peste totu, opulu din cestiune coprinde fórte multe diceri frumóse, alese, unele in adevveru memorabili si de genialitate escelente, si de aceea, resp. Domnu referente propune, cá opulu desu amentitu se se recomende cu tóta caldur'a imbraciosiarei si spriginirei dein partea publicului romanu, si cu deosebire se se recomende tenerimei romane, cá o pretiósá colectiune de adevveruri practice dein vietia si pentru vietia.

Pretiulu de 1 fl. este pré mare, deci prin reductiunea lui, se crede, cà s'ar inaintá respandirea opului in modu considerabile. (Nr. prot. 94, 1875.)

Primindu-se propunerea referintelui, opulu cestionatu se recomanda prin acést'a celei mai calduróse imbraciosiari si sprijiniri dein partea publicului romanu.

Verificarea acestui procesu verbale se concrede Domniloru membrii: Hani'a, Stezaru si Romanu.

Sibiiu, datulu cá mai susu.

IACOBU BOLOGA,

vice-presied.

IOANE V. RUSU,

secret. II.

S'a prelesu si verificatu. Sibiiu 14. Maiu 1875.

Stezariu mp. I. Hani'a mp. V. Romanu mp.